

DE 'SLAG' OM HET WNC

Deze speciale uitgave over de ontruiming van het Wolters Noordhoff Complex blikt terug op de gebeurtenissen in Groningen tijdens het weekeinde van 26 en 27 mei 1990.

Deze uitgave kon worden gerealiseerd dankzij de medewerking van velen.

De samenstelling werd verzorgd door:

Eindredactie en vormgeving:
ARJAN VAN DE LEUR

Foto's:

JOHAN BERREVOETS
HAN DE GRAAF
WOLTER KOBUS
JAAP KNIGGE
ERIK RIENSEMA
HANS SCHÖNFELD
JOS SCHUURMAN
TOM VERMEULEN
SJORS VISSCHER
JAN WILLEM VAN VLIET
KAREL ZWANEVELD

Teksten:

TINES DE VEGT
ARJAN VAN DE LEUR
NIEUWSBLAD VAN HET
NOORDEN

Tekstverwerking:

IRMA DE JEER

Ontwerp omslag:

JANNEKE DE JONGE

Plattegrond WNC-omgeving:

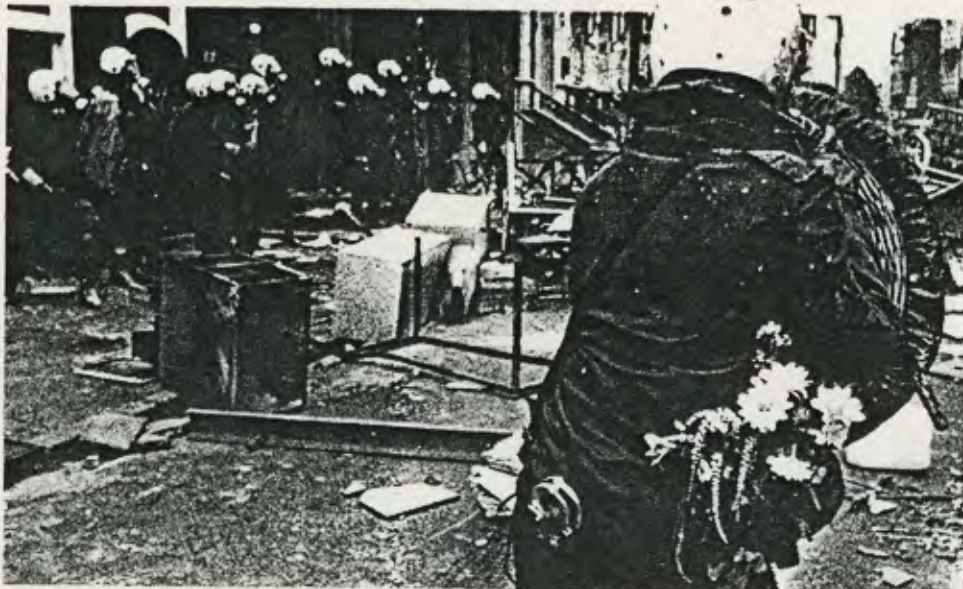
HARRY KASEMIR
(STUDIO NvhN)

Drukwerk:

EBEL NOORMAN BV,
GRONINGEN

Uitgave:

AFDELING VOORLICHTING
GEMEENTEPOLITIE
GRONINGEN

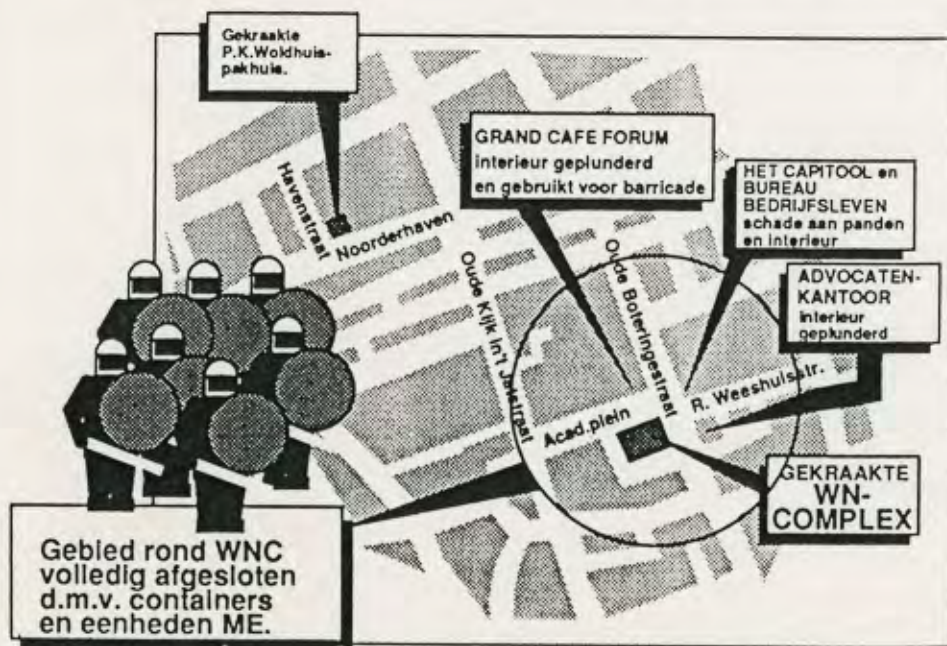

Karel Zwaneveld

De gemeentepolitie Groningen kreeg bij de ontruiming van het Wolters Noordhoff Complex ondersteuning van de volgende korpsen:

1. Rijkspolitie Groningen	21. Gemeentepolitie Assen
2. Rijkspolitie Friesland	22. Gemeentepolitie Emmen
3. Rijkspolitie Drenthe	23. Gemeentepolitie Hoogeveen
4. Rijkspolitie Overijssel	24. Gemeentepolitie Meppel
5. Rijkspolitie Apeldoorn	25. Gemeentepolitie Enschede
6. Rijkspolitie Nijmegen	26. Gemeentepolitie Almelo
7. Gemeentepolitie Haren	27. Gemeentepolitie Hengelo
8. Gemeentepolitie Hoogezand	28. Gemeentepolitie Hellendoorn
9. Gemeentepolitie Delfzijl	29. Gemeentepolitie Raalte
10. Gemeentepolitie Winschoten	30. Gemeentepolitie Hardenberg
11. Gemeentepolitie Veendam	31. Gemeentepolitie Apeldoorn
12. Gemeentepolitie Stadskanaal	32. Gemeentepolitie Ede
13. Gemeentepolitie Vlagtwedde	33. Gemeentepolitie Arnhem
14. Gemeentepolitie Smallingerland	34. Gemeentepolitie Doetinchem
15. Gemeentepolitie Tietjerksteradeel	35. Gemeentepolitie Amsterdam
16. Gemeentepolitie Harlingen	36. Gemeentepolitie Den Haag
17. Gemeentepolitie Opsterland	37. Gemeentepolitie Eindhoven
18. Gemeentepolitie Achtkarspelen	
19. Gemeentepolitie Leeuwarden	
20. Gemeentepolitie Heerenveen	

Voorts kreeg zij assistentie van diverse uiteenlopende instanties.

Terugzien op perfecte samenwerking

De informatie in dit boekje spreekt voor zich: nog even terugzien op een geslaagde actie na de ongeregelde heden bij het Wolters Noordhoff Complex in Groningen.

Dit gebied, dat een soort vrijstaat was geworden in onze stad, is weer een normaal deel van de gemeente. Gek dat zoiets kan gebeuren en dan ook nog op een plaats waar vele produkten op educatief gebied werden vervaardigd. Verloedering van bijna heilige grond zou je zeggen...

Iedereen die nog eens in dit boekje bladert vindt er iets in terug van zijn eigen rol bij de 'Operatie WNC'. Praktisch niemand was solist; alle klussen werden samen met collega's uitgevoerd. De één trad daarbij meer op de voorgrond dan de ander, maar iedereen weet dat een grote actie alleen goed kan verlopen als de voorbereiding, de uitvoering, de ondersteuning en de nazorg in perfecte samenwerking geschieden.

Politiewerk is mensenwerk in alle opzichten. We kunnen er alleen samen iets goeds van maken. En dat daarbij hulp van anderen onmisbaar is, is ook wel duidelijk. Ik denk daarbij aan collega's van andere korpsen, de andere diensten van de gemeente, particulieren en een slagvaardig openbaar ministerie. Wie 'verwerkt' 154 arrestanten in enkele dagen? Ik noem dat een topprestatie. Respect en dank daarvoor.

Nu is het zaak er voor te zorgen dat niet opnieuw zo'n situatie ontstaat. Ik denk dat de burgers in onze stad daar recht op hebben. Hoe je het ook wendt of keert: voorkomen is beter dan genezen. En nog goedkoper ook.

Nogmaals dank voor alle medewerking, hulp en bijstand.

A.F.J. Woltjer,
Hoofdcommissaris van politie in Groningen

Alle verdachten voor rechtbank

Na de uitspraak van de president in kort geding was het duidelijk dat er ont-ruimd zou moeten worden. De juridische basis, die in het draaiboek was voorzien, was de civiele ontruiming. De deurwaarder legt daadwerkelijk het vonnis tenuitvoer. Voldoet men hieraan niet dan kan de hulp van de sterke arm worden ingeroepen. De keus of de sterke arm van de politie zou moeten optreden was dus aan de bewoners.

De geweldsexplosie op de vroege zaterdagmorgen veranderde de juridische basis van het draaiboek grondig. In het driehoeksoverleg werd besloten dat niet langer de civiele ontruiming maar de ernstige verstoreng van de openbare orde tot uitzetting van de krakers zou moeten leiden.

Ook werd in het driehoeksoverleg overeen gekomen dat alles in het werk moest worden gesteld om de daders van het zinloze geweld voor de rechter te brengen. Dat besluit had tot gevolg dat de justitiële machine op volle toeren begon te draaien.

Om overtredingen zo effectief mogelijk aan te pakken, is gebruik gemaakt van rechterlijke bevelen ter handhaving van de openbare orde, waardoor de rechter in staat is door middel van bevelen - versterkt met waarborgsommen of door daadwerkelijke vrijheidsbeneming - een eind te maken aan openbare orde problemen.

Voorts werd duidelijk dat de plegers van ernstiger feiten zouden moeten worden aangehouden. Gerekend moest worden op meer dan 100 arrestanten, die inverzekering zouden moeten worden gesteld en op wie onder rechterlijke contrôle voortgezette voorlopige hechtenis zou moeten worden toegepast als het onderzoek - dat zich op de individuele dader richtte - daartoe aanleiding zou geven. Een uitgebreid recherche-onderzoek moest worden opgestart. Duidelijk was dat de omvang van dit onderzoek zodanig was dat door andere rechercheurs bijstand aan de Groningse recherche zou moeten worden verleend. Eveneens moesten meerdere officieren van justitie en rechters-commissaris assistentie verlenen.

Thans kan worden vastgesteld dat dankzij de medewerking, de motivatie en de vindingrijkheid van velen binnen zeer korte tijd de organisatie van een grootschalig onderzoek van de grond kwam. De doelstelling van het openbaar ministerie is de verdachten met de strafrechter te confronteren en hen verantwoordelijk te stellen voor de door hen gepleegde misdrijven.

Hoewel het onderzoek nog in volle gang is, wil ik reeds nu mijn dank uitspreken voor de grote inzet van iedereen om deze doelstelling te behalen.

Mr. J.A. Blok,
Hoofdofficier van justitie in Groningen

Organisatie liep voortreffelijk

In de achterliggende weken heeft ons korps het nodige te verstouwen gekregen. Hierbij stond met name de ontruiming van het zogenaamde 'Wolters Noordhoff-complex' centraal.

In de hieraan voorafgaande maanden heeft dit onderwerp uiteraard meermalen op de agenda gestaan van het overleg tussen de korpsleiding en mij en op de agenda van het driehoeksoverleg. Achteraf valt dan te constateren hoe belangrijk het is geweest dat de organisatie grondig is voorbereid en mogelijke keuzemomenten voor mij en de hoofdofficier, voor zover voorzienbaar, al waren doorgesproken.

Op de dag zelf loopt een dergelijke organisatie dan ook voortreffelijk, al werd nog wel een aantal keren gedurende de operatie uw improvisatievermogen getest. Voor deze test bent u overigens geslaagd. Voor mij zelf constateerde ik dat mijn rol tijdens de operatie, gelukkig zeg ik trouwens, bescheiden kon blijven.

Dit zegt veel, zo niet alles over de kwaliteit van degenen die deze operatie hebben geleid en uitgevoerd. Velen van u heb ik voor hun inzet al kunnen bedanken. Toch wil ik dit langs deze weg nogmaals doen. Vooral dankzij uw houding en inzet is de ontruiming al met al in redelijke rust verlopen.

A.A.M.F. Staatsen
Burgemeester van Groningen

Korte geschiedenis Wolters Noordhoff Complex

In 1983 is wordt voormalig Wolters Noordhoff Complex voor de eerste keer gekraakt. De panden worden dan op grond van huisvredebreuk ontruimd. Om herkraken te voorkomen laat de eigenaar - het pensioenfonds PGGM te Zeist - de binnenkant van het pand slopen.

In de jaren die volgen soebatten de gemeente en de eigenaar over de bestemming van de panden. PGGM wil er winkels, kantoren en woningen neerzetten. De gemeente voelt meer voor de bouw van een nieuw stadskantoor op deze plek.

In november 1985 is er echter nog steeds sprake van leegstand en is de bestemming van het pand ook niet duidelijk. Het Wolters Noordhoff Complex en de naastgelegen panden, die inmiddels ook zijn ontruimd worden op-nieuwd gekraakt. Er ontstaat in het Wolters Noordhoff Complex een anarchistische woon- en werkgemeenschap. Naast woonruimte zijn er ook ruimten voor ateliers, een dagcafe, een restaurant, een informatiecentrum, een vrouwencafe en een winkel.

SFEER WORDT GRIMMIGER

Als gevolg van een reeks incidenten wordt de sfeer in de loop der jaren steeds grimmiger. Het gedrag van de krakers wordt door velen als irritant, provocerend en agressief ervaren. Zij maken zich veelvuldig schuldig aan het

plegen van vernielingen en het bedreigen van voorbijgangers. Veel feiten worden 's avonds en 's nachts gepleegd, waardoor het bewijs moeilijk te leveren valt. Ook plegen ze veelvuldig misdrijven: van de materialen waarmee het complex enigszins bewoonbaar is gemaakt kan worden gesteld dat deze vrijwel allemaal van diefstal afkomstig zijn. Ze maken zich schuldig aan winkeldiefstallen, waardoor er in de afgelopen jaren diverse confrontaties zijn geweest tussen de krakers en de politie.

Na het vertrek op zondag 27 maart 1988 van de Stichting Ons Pand - een studie bureau van de plaatselijke afdeling van de P.v.d.A. - wordt ook het pand Oude Boteringestraat 14 gekraakt.

CONFRONTATIES

In 1989 vinden er tussen de politie en de krakers diverse confrontaties plaats. Na afloop van de thuiswedstrijden van FC Groningen dagen zich voetbalsupporters noemende groepen meermalen de krakers uit. Gedurende de mei-kermis in dit jaar moet de politie de krakers zelfs beschermen tegen de wraakgevoelens van deze groepen. Pijnlijk dieptepunt is de rel op donderdagmiddag 2 november waarbij een politieambtenaar ernstig gewond raakt nadat hij (vermoedelijk) een steen tegen zijn hoofd heeft gekregen. Daarvoor waren enige krakers betrapt bij het 'proletarisch winkelen' in een supermarkt in de Oude Ebbingestraat. Zij kregen steun vanuit het kraakpand, waarna de politie wilde overgaan tot aanhoudingen. Bij het kraakpand werd de politie belaagd met allerlei voorwerpen. De Dienstcommissie vraagt naar aanleiding van deze gebeurtenis de onmiddellijke ontruiming van het WNC-complex. Maar het driehoeksoverleg gaat niet in op deze eis. Zij wil een 'normale ontruimingsprocedure': na het vaststellen van het definitieve bestemmingsplan en het verlenen van een sloop- en bouwvergunning kan het PGGM een verzoek tot ontruiming indienen bij de rechter, b.v. door middel van een kort geding.

NIEUWE BESTEMMING BEKEND

In de loop van 1989 wordt eindelijk ook de bestemming van het Wolters Noordhoff Complex duidelijk. Op deze plaats worden de nieuwe bibliotheek en een aantal stadskantoren gebouwd. Als alle vergunningen zijn verleend worden meerdere pogingen in het werk gesteld om met de bewoners van het Wolters Noordhoff Complex te overleggen over een geweldloze ontruiming. Hen wordt tevens woon- en werkruimte aangeboden. Zij reageren in het geheel niet op ieder aanbod of gesprek.

Op 20 april 1990 wordt de politie nog geconfronteerd met de raadselachtige dood van een 22-jarige kraker, wiens lichaam in de Poststraat (direct naast het WN-complex) wordt gevonden. Hoewel hij een strop om de hals draagt, blijkt tijdens de sectie dat hij door 'van buiten komend geweld' om het leven is gekomen. Er wordt een onderzoek ingesteld naar de omstandigheden, waaronder de kraker om het leven is gekomen. Het is één van de zeldzame keren dat de politie wordt toegelaten tot het kraakbolwerk....

Na een langdurige juridische procedure spant het PGGM een kort geding aan en eist tijdens de zitting op 14 mei de onmiddellijke ontruiming van de panden. Op maandag 21 mei doet de president van de Groningse rechtbank uitspraak: hij verleent de krakers precies een week om het complex te verlaten.

Het was compleet oorlog

Jan Peter Alberts, groepscommandant bij de Mobiele Eenheid in Groningen, arriveerde op zaterdagmorgen 26 mei omstreeks half zes op de hoek Rode Weeshuisstraat en de Oude Boteringstraat.

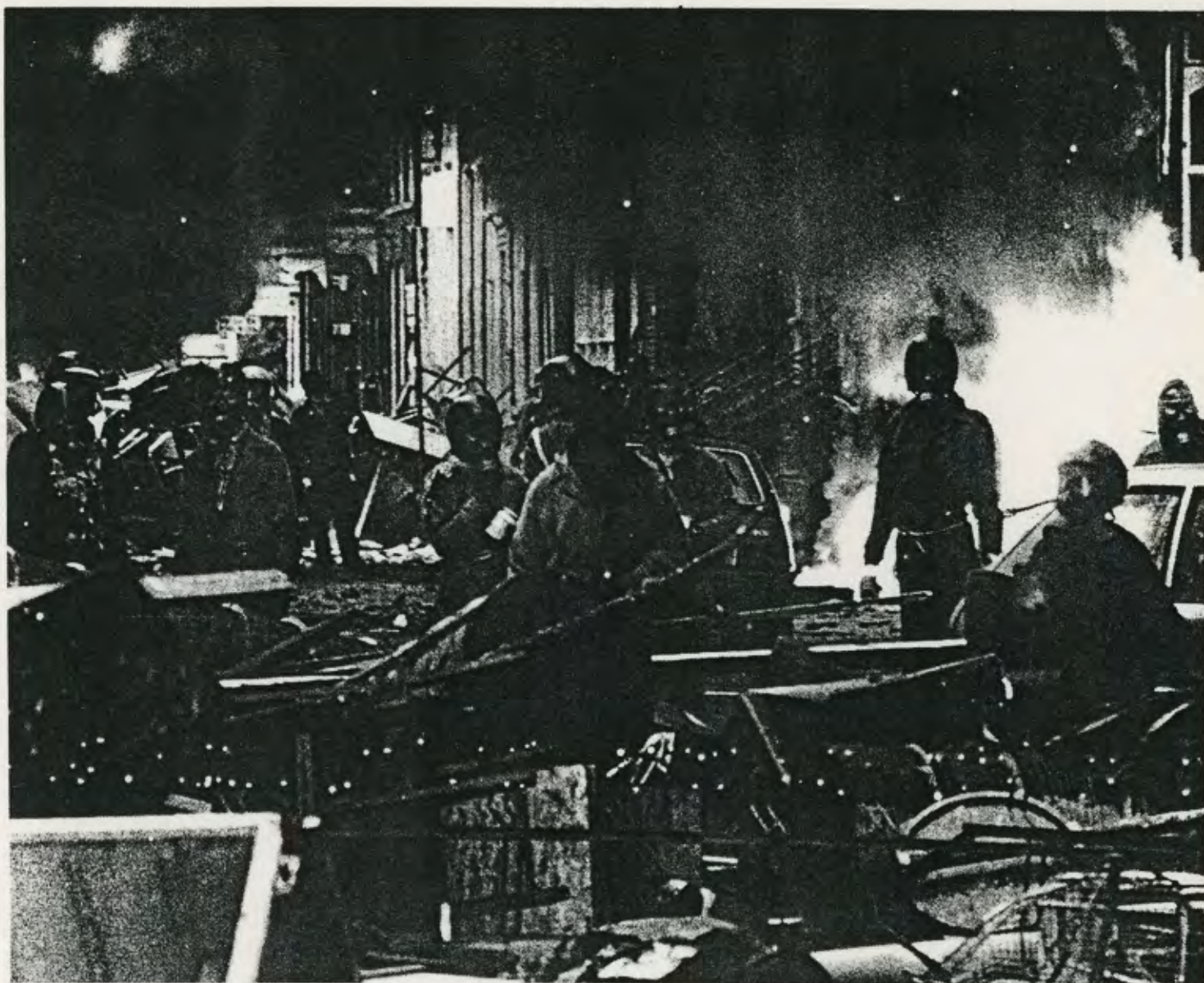
Jaap Knipge (EFG)

'We werden aangesproken door de brandweer, die de barricade wilde blussen vanwege het gevaar voor de omliggende panden. Maar dit werd onmogelijk gemaakt door de krakers die met trottoirtegels, straatstenen en verfbommen smeten. Het waterkanon van de brandweer is toen onder ME-bescherming opgereden naar de brandhaard. Toch lukte het niet om de brand volledig te blussen; we moesten ons terug trekken omdat een regen van stenen op ons afkwam. Vooral voor de brandweerman die op het dak het waterkanon bediende was het onveilig, omdat hij totaal onbeschermd daar zat.

Om de brand toch te kunnen blussen hebben wij daarna enige charges uitgevoerd met de lange wapenstok. Wij hebben meerdere confrontaties gehad met een groot aantal krakers, die allen waren gekleed in groene overalls en hun gezichten hadden beschermd met helmen en gasmaskers. Ze bleven maar gooien met vooral kapotgeslagen trottoirtegels en stuk geslagen geglazuurde tegels die vlijmscherp waren. Omdat we in eerste instantie de krakers niet onder controle konden krijgen heb ik opdracht gegeven om enige traangasgranaten af te vuren. Dat hielp weinig; door de gasmaskers hadden zij weinig last van het gas. Omdat voor onze eenheid de situatie onhoudbaar werd hebben we ons - in afwachting van versterking in de vorm van een tweede ME-groep - enige tijd terug getrokken in de Oude Ebbingstraat.'

'Omstreeks zes uur liepen de krakers het advocatenkantoor op de hoek van de Rode Weeshuisstraat en de Oude Boteringstraat uit met allerlei apparatuur en inventaris. Die werd op een brandende barricade geworpen. Ook werden rollen prikkeldraad uitgerold en over het wegdek van de Rode Weeshuisstraat bevestigd. Met twee groepen ME en onder dekking van de waterwerper en de shovel zijn diverse charges uitgevoerd. *Het was toen compleet oorlog*, beangstigend gewoon.... Met alles werd gegooid: grote hoeveelheden stenen, flessen, stokken en verfbommen vlogen door de lucht. Ook kraaiopoten, die waren verpakt in bolletjes, molotov-cocktails en flessen gevuld met een sissende vloeistof kwamen op ons af... Toen het prikkeldraad om de assen van de shovel was gedraaid, moesten we opnieuw de charges staken. Het was onverantwoord voor onze eigen veiligheid om door te gaan... Uiteindelijk met assistentie van twee nieuwe groepen ME lukte het ons de barricades te nemen. Meerdere collega's moesten zich daarna onder medische behandeling stellen, vanwege kneuzingen aan armen en benen. Maar het belangrijkste was dat we de krakers dwongen zich terug te trekken in het WNC-complex.'

Johan Berrevoets (EFG)

Op 26 mei om kwart
voor vijf 's morgens
begon het krakersoproer
in Groningen.

Johan Berrevoets (EFG)

Het draaiboek: van onschatbare waarde

Karel Zwaneveld

Erik van Zuidam, commandant van de ontruimingscompagnie geeft weer hoe het draaiboek is ontstaan en wat de verschuiving van de hele operatie betekende:

'Vanaf het allereerste moment dat er begonnen is met het samenstellen van het draaiboek voor de ontruiming van het Wolters Noordhoff-complex stond een aantal uitgangspunten vast.

De basis van de ontruimingsorganisatie zou bestaan uit twee compagnieën, een voor de ontruiming zelf en een voor de openbare orde. Om de Groningse verantwoordelijkheid voor de operatie te verankeren moest het operationele commando uit plaatselijke officieren te bestaan. Professionaliteit stond voorop, gevoeligheden, emoties en geldingsdrang werden zoveel mogelijk teruggedrongen. De totale organisatie zou voor een groot deel moeten gaan draaien op 'buitenlandse troepen', die met name voor de ontruiming zelf zouden worden ingezet. De Groningse personeelsleden kregen hun plaats in de openbare orde compagnie; het belangrijkste argument hiervoor was de plaatselijke bekendheid.

Taken verdeeld

Samen met Ben Stevens (Chef hoofdafdeling Operationele Ondersteuning) heb ik de taken verdeeld. Ben kon vanuit zijn dagelijkse functie de omvangrijkere taak van de ontruiming goed voorbereiden. Ik zou de openbare orde-taak gaan voorbereiden. Op 28 november 1989 hebben we de operationele kaders vastgesteld. Daarna volgde bijna een half jaar van nadere invulling. De diverse bijstandscapiteins van de ontruimingscompagnie hebben daarbij veel bijgedragen. Een ieder was naar gelang hun specifieke taak zelf verantwoordelijk voor het opzetten, voorbereiden en uiteindelijk op een juiste wijze uitvoeren van zijn eigen operationele deelplan. Diverse bijeenkomsten werden georganiseerd om Amsterdamse Bratra's en regionale pelotons op elkaar af te stemmen.

In verband met de sleutelpositie van Ben in de gehele organisatie hebben wij al in een vroeg stadium de afspraak gemaakt dat ik tevens de voorbereidingen van de ontruimingsorganisatie aan de zijlijn zou meelopen om Ben te

kunnen vervangen, mocht hij uitvallen. De uitspraak van de rechter maakte deze afspraak actueel. Op maandag 21 mei besloot de driehoek de ontruiming te plannen zo kort mogelijk na het aflopen van de termijn van 1 week. Ben was op dat moment op vakantie zodat ik moest doorschuiven naar de ontruimingscompagnie. Besloten werd om Dirk Scholten uit Leeuwarden in te huren als commandant voor de openbare orde compagnie.

Ontruiming verschoven

Vanaf maandag 21 mei werd de totale organisatie van de operatie afgestemd op een optreden op dinsdag 29 mei. De gebeurtenissen van zaterdagochtend 26 mei deden de maatregelen weer totaal op zijn kop zetten. Beraad op die zaterdagochtend maakte duidelijk dat met de ontruiming niet tot dinsdag gewacht kon worden. Vanuit de ontruimingsorganisatie kwam een duidelijk advies over een onmiddellijke ontruiming op zaterdag: 'onverantwoord'. Er werd besloten tot een ontruiming op zondagochtend. Het geheel moest van de dinsdag omgebouwd worden naar de zondag. Hierbij was het van belang dat alle eenheden (eigen en bijstand) weer in hun eigen, van tevoren vastgestelde rol terecht zouden komen. Dit was bij een ontruiming op zaterdag niet mogelijk geweest. Aan het eind van de zaterdagmiddag kon ik de commandanten van de ontruimingscompagnie 'briefen'. De rest van de avond en nacht besteedde ik samen met Cor van Leeuwen (ME-bureau) aan een intensief doorchecken van de organisatie. Tevens werd een aantal scenario's doorgesproken gebaseerd op tegenzetten van krakers. Het draaiboek bleek van onschatbare waarde.

Zondagochtend 04.15 uur.

De commandobus vertrekt naar het districts bureau van de Rijkspolitie. De bus werd bevolkt door Rob Vos (toegevoegd), Cor van Leeuwen (plotter/adviseur), Jan Vierdag (chauffeur), Jan Gerritsen (mobilofonist) en Heidi Nieboer (student NPA, belast met algemene ondersteuning).

Om 04.45 uur waren alle commandanten van de ontruimings- en afzettingseenheden aanwezig om de laatste stand van zaken te horen. Chauffeur van de commandobus Jan Vierdag kreeg de opdracht de voertuigen van de binnenkomende eenheden in een van tevoren vastgestelde opstelling te plaatsen. Om 05.15 uur was het de beurt aan de diverse commandanten om hun eenheden op scherp te zetten. Honderden politiemensen met verschillende taken kregen hun instructies, die moesten leiden tot een vloeiend lopende operatie.

Verrassend

Om 06.15 uur waren de eenheden operationeel in de voertuigen. Na enige vertraging (o.a. door een slecht startend voertuig) kon om 06.30 uur de stoet van ca. 25 voertuigen zich in beweging zetten.

Onderweg werd het steeds duidelijker dat onze komst geen verrassing meer was. De aanblik van het Broerplein was 'verrassend': veel toeschouwers, waaronder pers en collega's. Het waterkanon verrichtte zijn geplande tactische taak, waarna de organisatie zich richtte op het in stelling brengen van de Bratra's. Perfect verliep de technische operatie t.b.v. de commandobus. Binnen enkele minuten was ik voorzien van directe telefoonlijnen en 'live' beelden van de gehele bovenkant van het complex.

De problemen met de Amsterdamsë kraanwagen behoef ik niet nog eens te beschrijven. Tot tien tellen en je richten op alternatieven. Terwijl een nieuwe kraan besteld werd, leverde beraad met de commandant Bratra een nieuwe strategie op. De (visuele) beheersing van het pand was zodanig dat een poging via de begane grond aan de Poststraat ondernomen zou worden. De poging lukte waarna de panden aan de achterzijde van het complex langzaam maar zeker konden worden ingenomen. De inmiddels gearriveerde kraanwagen stond gereed om bij het vastlopen op barricades in het pand alsnog in stelling te worden gebracht. Omstreek 09.45 uur werd van deze ondersteuning alsnog gebruik gemaakt.

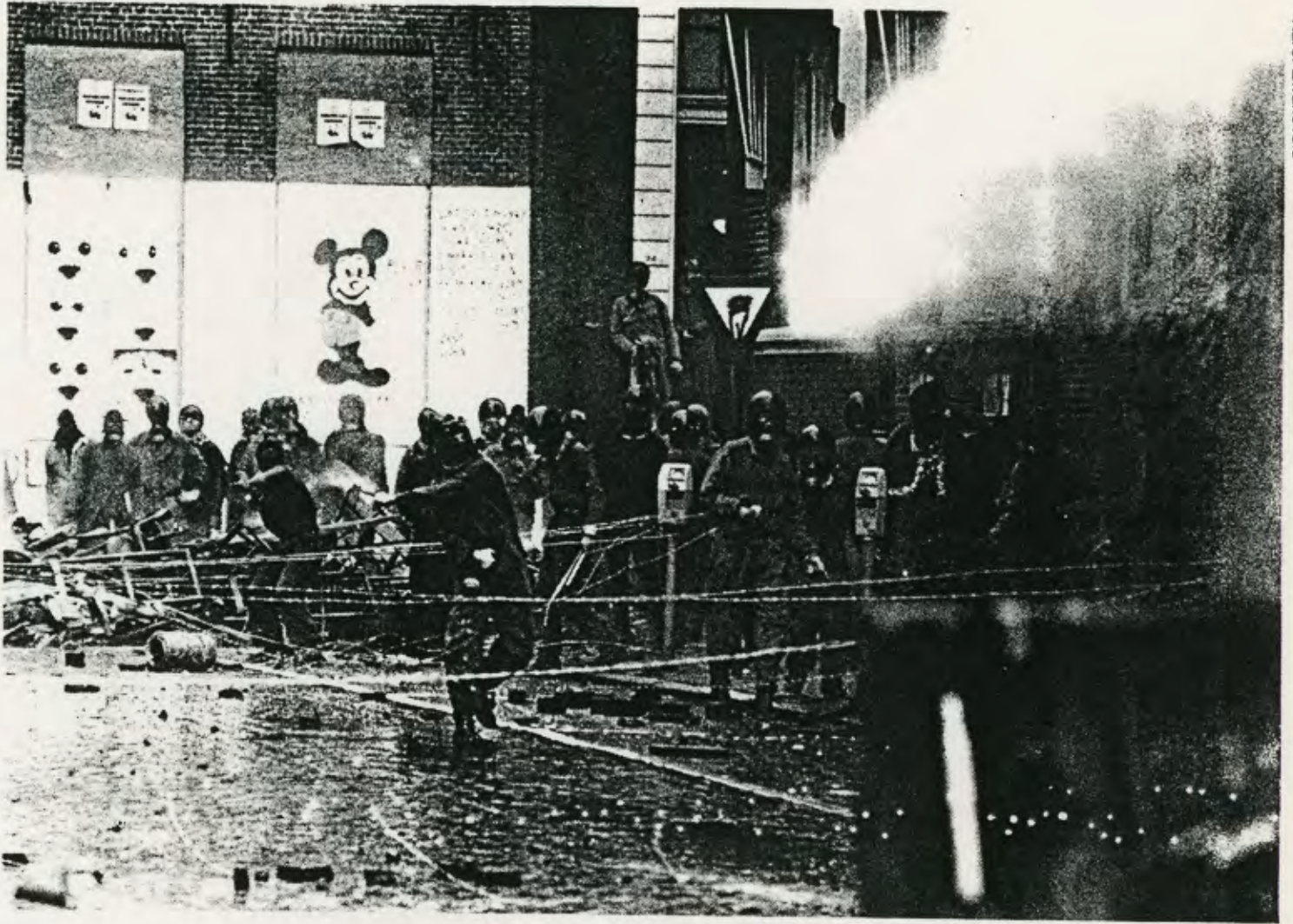
Kettingzaag

De afloop is bekend. Nadat de kettingzaag en slijpschijf in de deur van de 'krakersbunker' werd gezet, raakte een aantal krakers in het volledige duister volkomen in paniek. De angst voor het onbekende (waaronder de mogelijkheid van traangas) werd een deel teveel. Rob Vos werd belast met de eerste opvang van de krakers, die het pand uitkwamen. De organisatie van de afvoer kwam langzaam maar zeker op gang. De ontruimingsploeg heeft tot ongeveer 15.30 uur nodig gehad om het totale complex 'vrij' te maken. Onze compagnie begon met de afbouw, evenals de sloper, die een indrukwekkende hoeveelheid instrumentarium liet aanrukken.

Het Groningse korps en gezagsdragers kunnen tevreden zijn over de verrichtingen van onze collega's, die ons professioneel en met veel inzet bijstand hebben geleverd om het WNC daadwerkelijk ontruimd te krijgen. Tenslotte een compliment aan het Groninger team dat mij uitstekend ondersteunde in de commandobus.'

Erik van Zuidam,
Commandant Ontruimingscompagnie

Jaap Knigge (EFG)

'Mijn eerste gedachte: dit is raak'

Jaap Knigge (EFG)

Adam Lamain, groepscommandant bij de ME-sectie van de gemeentepolitie Groningen over het geweldige optreden van de krakers op zaterdag 26 mei in de vroege ochtenduren.

'Mijn eerste gedachte was: dit is raak. Het was niet zo zeer schrikken, meer van: dit wordt wat. We zijn eerst naar het Academieplein gegaan, de bussen uit en we hebben een linie gevormd. We werden echter flink bekogeld vanaf het dak van het WN-complex met onder andere verbommen. We konden niet verder; terug in de bussen dus. Inmiddels hadden de krakers barricades opgeworpen. Toen gingen we de Oude Boteringestraat in (vanaf de kant van het Boterdiep), daar troffen we de barricade in de Oude Boteringestraat in lichterlaaie aan. Weer terug, nu via de Guldenstraat naar de Oude Boteringestraat waar zich veel publiek had verzameld. Het was te gevaarlijk om de bussen uit te gaan, de barricade was erg hoog en er was teveel publiek. Enige tijd later toch eruit. Naar voren, samen met een waterwerper en een shovel. Onze sectie heeft zich toen gesplitst, de groep van Jan Peter Alberts is naar de Rode Weeshuisstraat gegaan, in eerste instantie om de status quo te handhaven. 't Ging niet vlot, we moesten traangas gebruiken. 't Was spannend. Op een gegeven moment ben ik met drie collega's de Poststraat ingerend om een aantal krakers terug te drijven naar hun panden. Daarbij kwam ik ten val en verloor ik mijn wapenstok. Ik probeerde mijn wapenstok terug te krijgen; tegelijkertijd dreigden de krakers mij met hun stokken. Ook heb ik een steen tegen mijn helm gekregen. Daar heb ik niks van gemerkt. Toen ik wilde opstaan merkte ik dat mijn headset los hing.'

Artikel 220 Gemeentewet in werking

Voorschrift ter handhaving van de openbare orde, afgekondigd door de burgemeester

Het is verboden zich in Groningen op of aan de openbare weg of voor het publiek toegankelijke plaatsen zodanig te gedragen dat de openbare orde kan worden verstoord of stoffen bij zich te dragen die bij kunnen dragen aan de verstoring van de openbare orde.

Het is tevens verboden zich verkleed of anders sinds onherkenbaar op of aan de openbare weg of voor het publiek toegankelijke plaatsen te bevinden.

Tevens is het iedereen die daarvoor geen toestemming heeft gekregen namens/door de hoofdcommissaris van politie, verboden zich te bevinden op of aan de openbare weg of op een voor het publiek toegankelijke plaats in het gebied liggende tussen de Oude Kijk in 't Jatstraat, Zwanestraat, Grote Markt Noordzijde, Oude Ebbingestraat, Butjesgang, Pausgang, Hardewikerstraat en Muurstraat.

Deze voorschriften gelden totdat de burgemeester heeft verklaard dat het gevaar voor verstoring van de openbare orde is geweken.

John van Berrevoets (EFG)

(EFG)

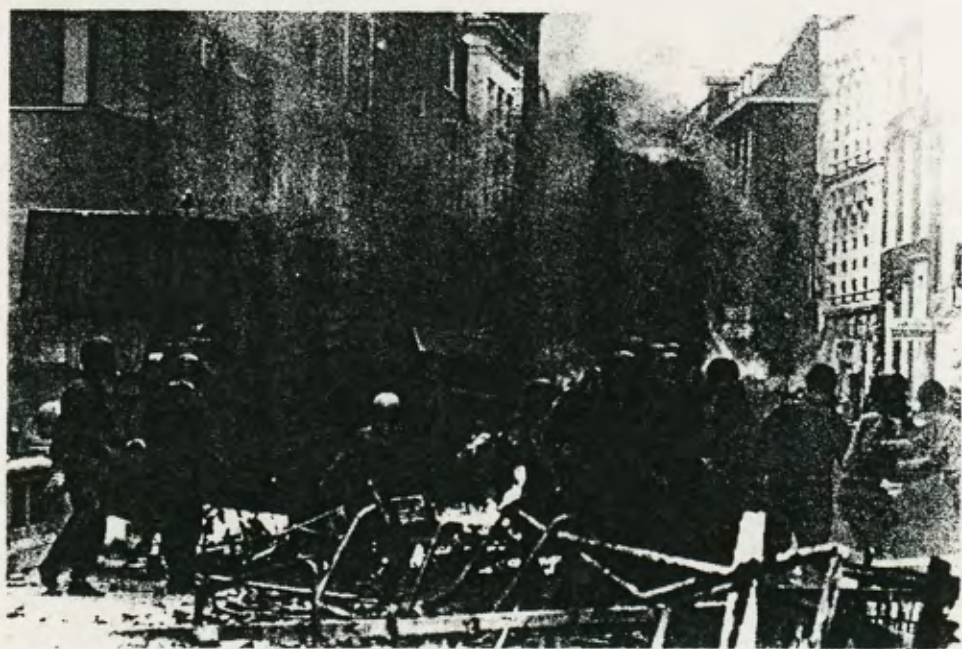

Karel Zwaneveld

FOTOVISIE: SJORS VISSCHER

Zaterdagmorgen, 06.00 uur

Zaterdagmorgen, 08.00 uur

'Het was zaterdagochtend zes uur toen ik vanaf de Boteringbrug naar de barricaden liep. Voor de stoep van het gemeentelijk kantoor brandde de barricade met hoge vlammen. Het zicht op de rest van het strijdtoneel was door de zwarte rook erg slecht. De tijd verstreek en de door mij verwachte actie bleef uit.

Maar tegen acht uur richtten de krakers hun belangstelling naar de ingang van de Rode Weeshuisstraat, maar wat daar gebeurde kon ik vanuit mijn positie niet zien. Toen klonk er een stem via een luidspreker en realiseerde ik mij het geluid van een zware motor. In de gevel van het advocatenkantoor, die ik nog net kon zien, zag ik de weerschijn van een zwaailicht. Het motorgeronk zwol aan en plotseling - als een monster dat uit z'n hol schiet - zie ik de shovel een eindje de Boteringstraat inrijden, een deel van de brandende barricade voor zich uitschuivend. Een regen van stenen klettert op de geblindeerde cabine. 'Het monster' trekt zich terug om direct daarna weer terug te komen, waarna dezelfde reactie van de krakers volgt. Weer komt 'ie terug en rijdt dan bijna in één keer door tot de muur van het WN-complex. Dan trekt het monster zich terug en laat 'ie zich niet meer zien. De motor zwijgt...

Even daarna krijg ik bericht dat het tijd wordt om de foto's af te werken. Als ik de Oude Boteringstraat uitloop zit een groepje gehelmde politiemensen op de stoep. Zij verbieden een voetganger om de straat verder in te lopen. Over en weer maken zij en ik enige grappen. Het is het enige wat ik die ochtend van de politie heb gemerkt.'

Sjors Visscher is fotograaf bij het Nieuwsblad van het Noorden.

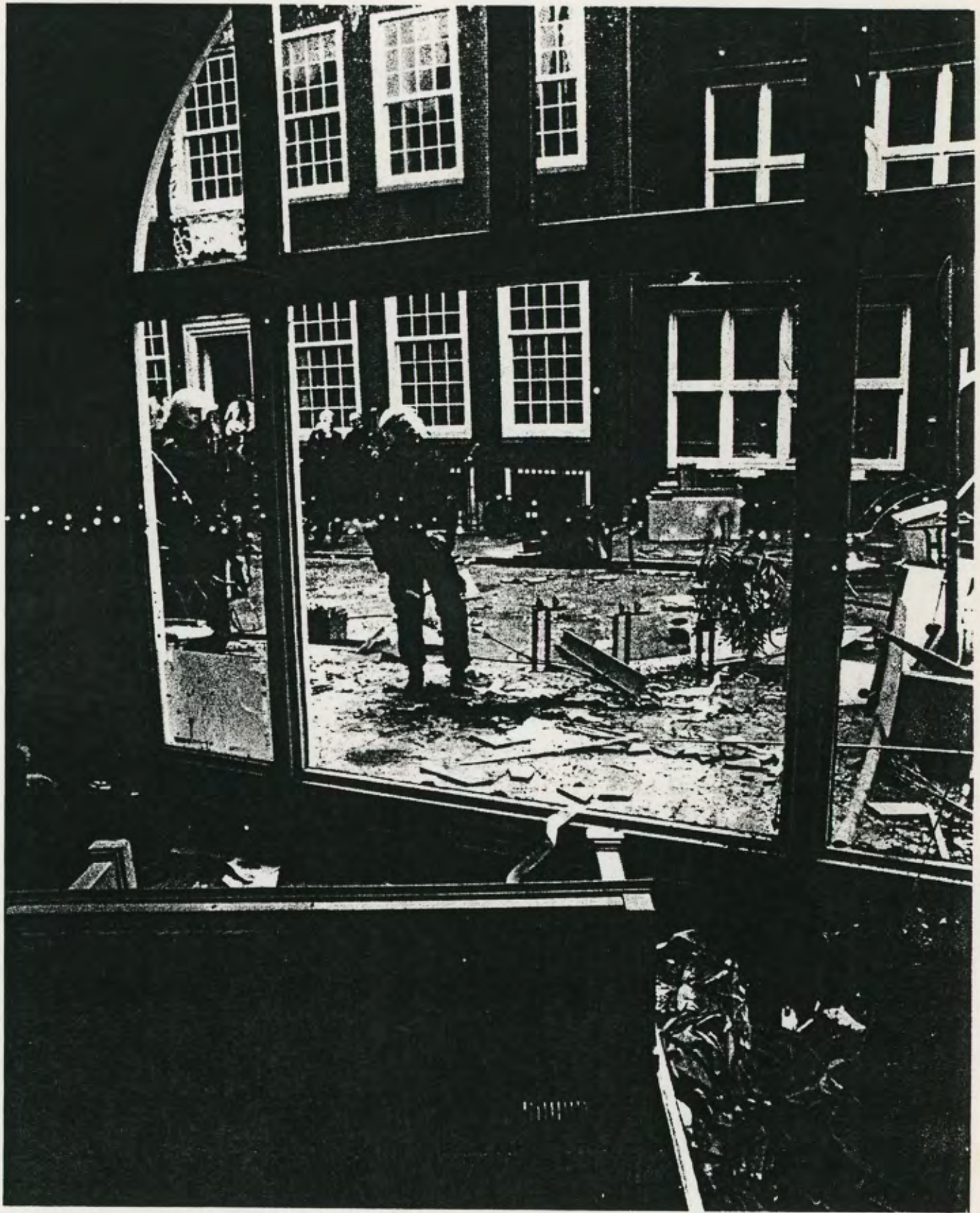
Zaterdagmorgen, 08.20 uur

FOTOVISIE: KAREL ZWANEVELD

'Ik heb weinig woorden nodig om duidelijk te maken waarom deze foto tref-
fend de sfeer op die zaterdagmorgen in de Oude Boteringestraat weer geeft.
Alle ingrediënten voor een goede persfoto zijn aanwezig: het kraakpand, de
gigantische ravage die de krakers op straat hebben aangericht en de politie.'

Karel Zwaneveld is fotograaf voor o.a. het ANP.

FOTOVISIE: ERIK RIENSEMA

Openbare Orde

'De belangrijkste functie van de politie is toch wel het herstellen van de openbare orde. Deze ME-er heeft de opdracht goed begrepen en geeft er een letterlijke betekenis aan door de openbare weg weer vrij te maken. Een treffende situatie want na de rellen van zaterdagmorgen hebben politiemensen samen met werknemers van de Groningse Milieudienst eigenlijk niet veel meer te doen gehad dan het afgezette gebied te vrijwaren van obstakels. De krakers speelden verder een ondergeschikte rol.'

Erik Riensema fotografeert voor Weekblad Loeks.

Erik Rijnsema

Erik Rijnsema

Erik Rijnsema

Jaap Knigge (EFG)

Jaap Knigge (EFG)

Johan Berrevoets (EFG)

Johan Berrevoets (EFG)

De schade in het advocatenkantoor in de Oude Boteringestraat bedroeg ruim vier ton.

Hoofdcommissaris Woltjer en burgemeester Staatsen betreden via de scheepscontainers 'het strijdtoneel'.

Grand Café Forum in de Oude Boteringestraat - een moderne trendy uitgaansgelegenheid - werd zaterdagochtend zeer zwaar getroffen door het krakersgeweld. Eigenaar Freek de Geus vond slechts zes stoelen en een citruspers heel terug. In luttele minuten werd voor enige honderdduizenden guldens schade aangericht.

Freek de Geus lag bij het begin van de krakersrel te slapen boven zijn café. Hij werd door zijn vriendin gewekt, die wakker was geworden van de onvoorstelbare herrie op straat. 'Ik keek naar buiten en zag een groep van vijftig idioten als een gek met knuppels in de weer.' Op dat moment waren de krakers ook al in het pand. Ze gooiden de inboedel naar buiten. De Geus pakte een honkbalknuppel, liep naar de trap, hoorde gestommel, ging terug, gooide de kamerdeur in het slot en vluchtte met zijn vriendin over het dak naar het naastgelegen pand. 'We zijn beide in paniek op een vier meter lager gelegen dak gesprongen.'

Naderhand bleek in Forum geen fles meer heel. Op één na waren alle ruiten gesneuveld en een kennelijk te zware piano bleek grondig tot schroot verwerkt. 'Ik ben ontzettend kwaad dat er zoveel zinloos geweld is gebruikt. Mijn vriendin heeft een shock. De schade is twee ton. Gelukkig heb ik een goede molestverzekering. Alleen voor glasschade ben ik niet verzekerd. Dat kost zo'n 10.000 gulden.' Hevig verontwaardigd is De Geus ook over het feit dat passanten in Forum aan het plunderen sloegen. 'We wisten toen we met Forum begonnen dat het kraakcomplex een risico inhield. We zijn er steeds vanuit gegaan dat we wel op de hoogte zouden worden gesteld van een ontruiming. We hadden ook een plan klaar om de zaak dicht te timmeren. Dit hadden we echter nooit verwacht.'

Karel Zwaneveld

Johan Berrevoets (EFG)

Elf aanhoudingen bij ongeregelheden

Tijdens ongeregelheden in Groningen zijn door de politie vanmorgen elf personen aangehouden wegens openlijke geweldpleging, het plegen van vernielingen en op grond van artikel 220 van de Gemeentewet.

Omstreeks kwart voor vijf hebben zo'n honderd krakers, die waren getooid met helmen, twee barricades opgeworpen in de Oude Boteringestraat. Politie en burgers werden op afstand gehouden met stenen, dakpannen, verfbommen, molotov-cocktails die ook werden gegooid vanaf het dak van het WNC-complex in de Oude Boteringestraat. Kort daarna zijn de cafés Forum en het Capitool in de Oude Boteringestraat vernield en geplunderd. Ook werden twee advocatenkantoren in deze straat binnen gedrongen. In de panden werd een grote ravage aangericht; de schade belooft in de tonnen. Bij een van de binnen gedrongen advocatenkantoren zijn vier aanhoudingen verricht. Daarna werden op diverse plaatsen rondom het WNC-complex blokkades opgericht.

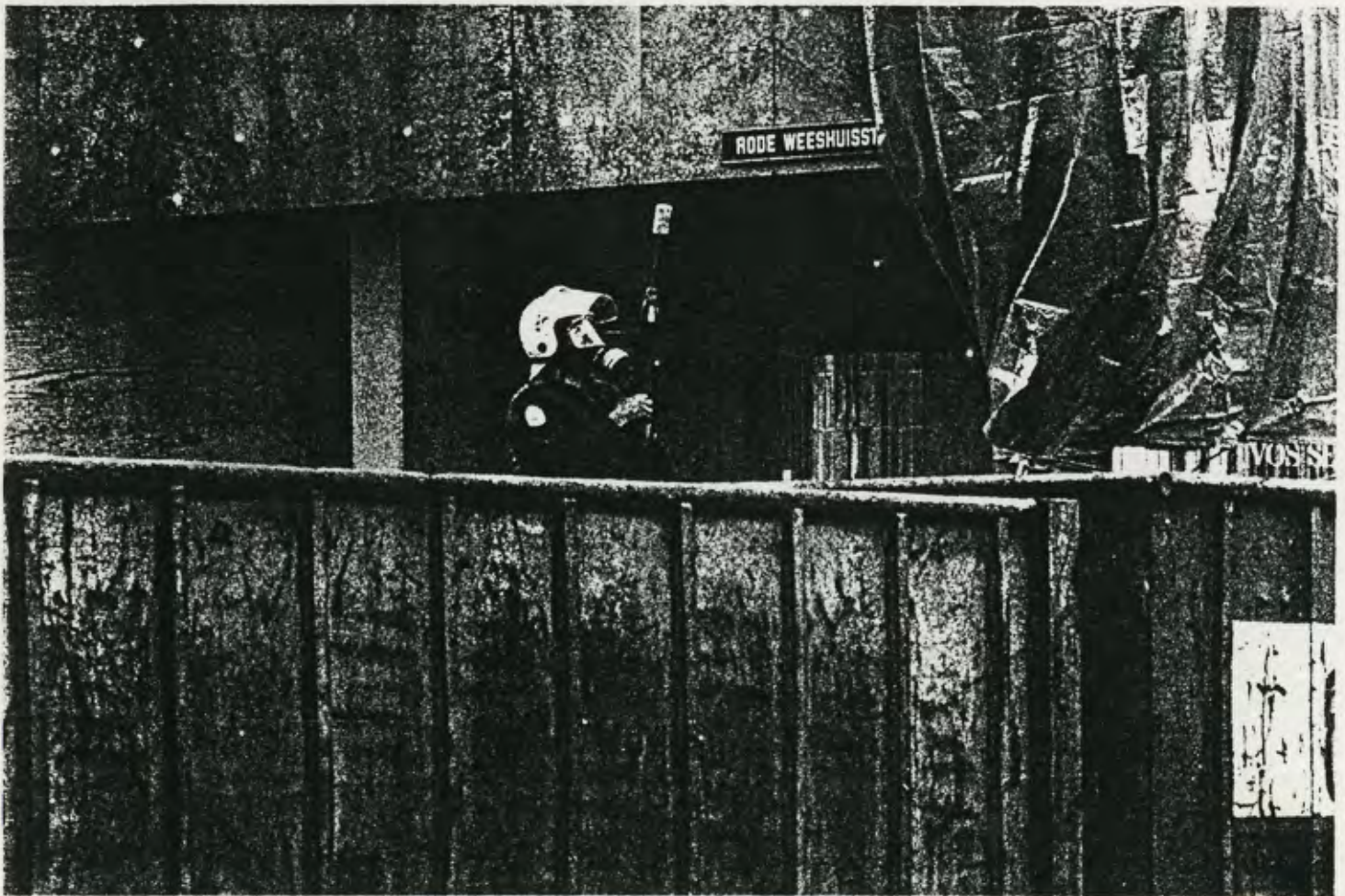
Persbericht van de gemeentepolitie Groningen, verstrekt op zaterdag 26 mei om 13.00 uur.

Foto's: Jos Schuurman

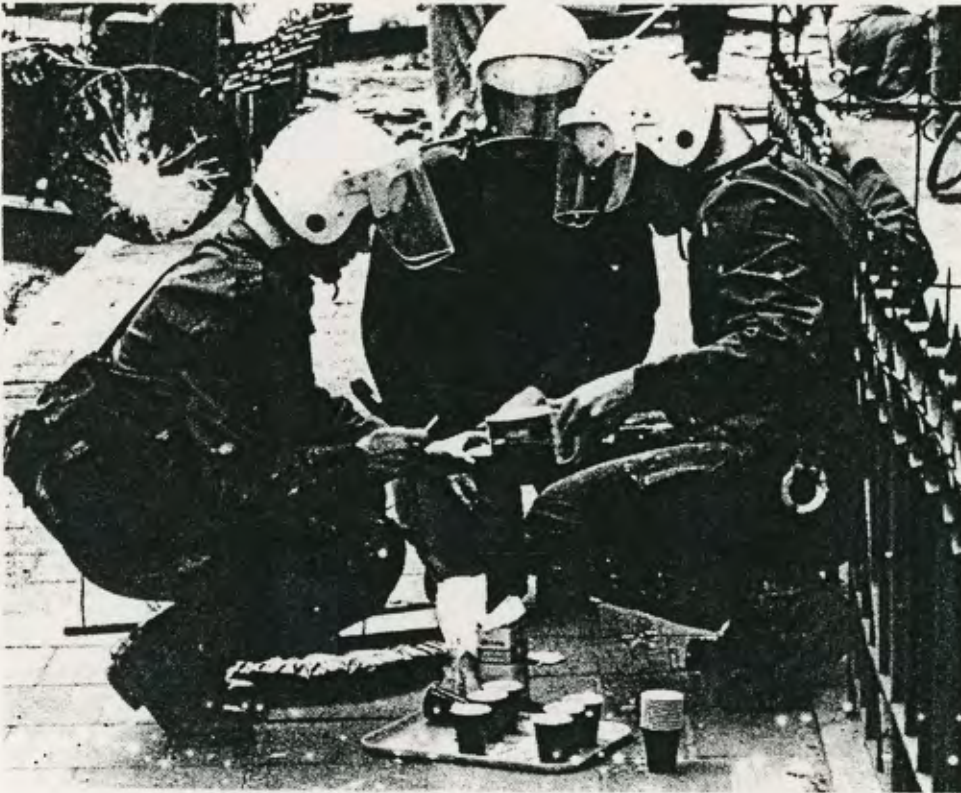

Jaap Krijger (EFG)

Jos Schuurman

Koffie met wat lekkers erbij

'Opeens hoorde ik een heleboel lawaai vanaf het Academieplein. Ik ben daar gaan kijken en zag mensen op het dak van het WN-complex staan. Op het plein zag ik ME-ers. De ME werd bekogeld met allerlei voorwerpen, waaronder verbommen. Er werd vanaf het dak geroepen: 'Kom maar jochies, kom maar jochies'. Staan ze daar boven op het dak met bivakmutsen op, nou mijn handen jeukten. Ik vind, een mens kan best idealen hebben maar dan moet je daar duidelijk achter staan en je ook durven blootgeven.

Het komt dan op zo'n ochtend erg dichtbij. Ik had die zaterdagmorgen een bespreking in Paterswolde; die heb in eerste instantie afgezegd. Er gebeurde zoveel die ochtend. Later ben ik toch nog weggegaan, maar ik heb wel steeds naar huis gebeld.

De nacht van zaterdag op zondag hebben we erg slecht geslapen; er hangt toch een gespannen sfeer en onze slaapkamer is aan de Broerstraat. Je weet niet precies wat er gaat gebeuren. Zondags hadden we eigenlijk een personeelsdag, die hebben we maar afgeblazen. De ontruiming was een hele belevenis, maar ik ben blij dat het achter de rug is. Gelukkig loopt het zo af en zitten ze allemaal vast.'

Het echtpaar Den Otter heeft op beide dagen menig collega van een kopje koffie en/of soep voorzien. Hierover zegt de heer Den Otter het volgende: 'Ach ja, dat doe je gewoon, dat vind ik heel normaal. Mijn vrouw had zaterdag soep gemaakt, verder zorgden we voor koffie met een lekkere koek. Geen enkel probleem voor ons, leuk om te doen en toch iets heel menselijks, nietwaar? Zo hebben we kennis gemaakt met de hondenbrigade uit Assen en ME-ers uit Nijmegen. Zondagmorgen hadden we ook weer koffie; natuurlijk met wat lekkers erbij. Dat is ons vak uiteindelijk.'

Arie den Otter van Bakkerij Hartsema aan de Oude Kijk in 't Jatstraat was zaterdagochtend - zoals altijd natuurlijk - vroeg aan het werk.

Werken maakt hongerig...

Jaap Knigge (EFG)

Truus Blijham en Ilse Atsema, kantinemedewerksters.

'Het was af en toe wel moeilijk als er zo'n hele groep in één keer binnen kwam. We doen ons werk zo snel mogelijk. De mensen hadden er over het algemeen wel begrip voor dat het zo nu en dan wat langer duurde. Zondagavond 27 mei raakten we in de problemen met onze voorraad. De opslagcapaciteit in koelkasten en vriezers is hier maar beperkt. We hebben toen alle lokaties (van zowel de gemeentepolitie als Restoplan) 'geplunderd'. Er is Chinees en Grieks gehaald; maandag was het hele magazijn leeg.'

Koos Steketee, hoofdafdeling Beheer.

'De bakker heeft op zondagmorgen brood gebakken voor ons. 's Avonds dreigde een tekort aan warme maaltijden. Ook was er geen 'vette hap' meer. We hebben toen enige kilo's patat 'geleend' van de Febo. Dat was geen enkel probleem... We hebben trouwens veel hulp van anderen gekregen. Het Academisch Ziekenhuis verstreekte ons handdoeken. Onze aanhoudingseenheden namen alle handdoeken mee ter bescherming tegen het traangas. Overigens, op de meest vreemdsoortige plaatsen in het bureau lagen ME-ers te slapen. We hadden wel hotels gereserveerd voor de nacht van maandag op dinsdag. Maar in het weekeinde moest er ook op het terrein van de logies geïmproviseerd worden. Zelfs op het podium in de kantine trof je slapende ME-ers aan. Gelukkig hadden we de britsen van de vaardigheidsdagen nog in huis. Die hebben we in bruikleen gekregen van de kazerne in Assen. Dekens kregen we tijdelijk van het Leger des Heils en van de brandweer.'

Albert Viswat werkt normaal op de administratie, maar was tijdens de ontruiming voornamelijk belast met het verzorgen van mensen op straat.

'Ik heb in een week tijd geloof ik wel honderd overuren gemaakt. Het waren echt lange dagen. Steeds was er weer de spanning of alles op tijd kon worden geregeld.'

Tijdens het (ontruimings)weekeinde van 26 tot en met 28 mei werden o.a. de volgende hoeveelheden eet- en drinkwaren geconsumeerd: 2500 liter koffie, 3500 liter frisdranken, 1000 liter soep, 1600 warme maaltijden, 960 flesjes alcoholvrij bier, 10 emmers satesaus, 137 pakken vla en yoghurt, 9200 broodjes, 36 broden, 200 stokbroden, 325 liter melk en karnemelk, 3100 plakken kaas, 2000 plakken ham, 550 nutsen, 775 marsrepen, 1000 gevulde koeken, 800 gehaktballen, 20 dozen kroketten, 15 dozen hamburgers, 18 dozen frikandellen, 2 dozen nasischijven, 15 kilo huzarensalade, 125 kilo patat, 78 pakken chocolademelk, 48 pakken koffiemelk, 10 kilo tomaten, 14 kroppen sla, 10 komkommers, 1750 appels, 350 peren, 800 bananen, 150 sinaasappelen en 53 grapefruits.

Tijdens het ontruimingsweekeinde werd o.a. duizend liter soep geserveerd...

Jaap Knigge (EFG)

'Het was vreselijk druk, maar beregezellig. Het kantine-personeel draaide een twaalfuurs-rooster. Mensen die normaal schoonmaken hielpen nu mee met de logistieke verzorging. Drie medewerksters verzorgden de lunch-pakketten. Ze bleven broodjes smeren... De afwas en het schoonmaken vormden een probleem. Alleen bij het wisselen van de groepen konden we even met een schrobmachine door de kantine. Familieleden, die kantinepersoneel kwamen ophalen, gingen spontaan afwassen. Met hulp van velen zijn we deze dagen doorgekomen...'

Koos Westerhoff, hoofd afdeling Operationeel Beheer bij de gemeentepolitie Groningen en verantwoordelijk voor de verzorging van het politiepersoneel gedurende de ontruiming.

WNC-panden worden vanmorgen ontruimd

Met de ontruiming van de WNC-panden, gelegen in de Oude Boteringestraat te Groningen zal hedenmorgen (zondag 27 mei) om half zeven een aanvang worden gemaakt. Burgemeester Staatsen van Groningen heeft voor de ontruiming artikel 219 van de Gemeentewet van toepassing verklaard.

Het besluit tot ontruiming is op zaterdagmorgen 26 mei genomen tijdens het driehoeksoverleg tussen burgemeester, hoofdofficier van justitie en de hoofdcommissaris van politie. De aanleiding om artikel 219 van de Gemeentewet van toepassing te verklaren vormen de ernstige ongeregelheden, die krakers op zaterdagmorgen hebben aangericht in de Oude Boteringestraat. Gezien het specifieke karakter van de ontruiming, de (vermoedelijke) aanwezigheid van brandbaar en explosieve materialen alsmede de invallende duisternis is voor de veiligheid van het in te zetten politiepersoneel afgezien van een ontruiming op zaterdagavond 26 mei.

Persinformatie die op zondagmorgen 27 mei om half vijf - onder embargo tot het moment dat een begin was gemaakt met de ontruiming - werd verstrekt aan de nieuwsmedia.

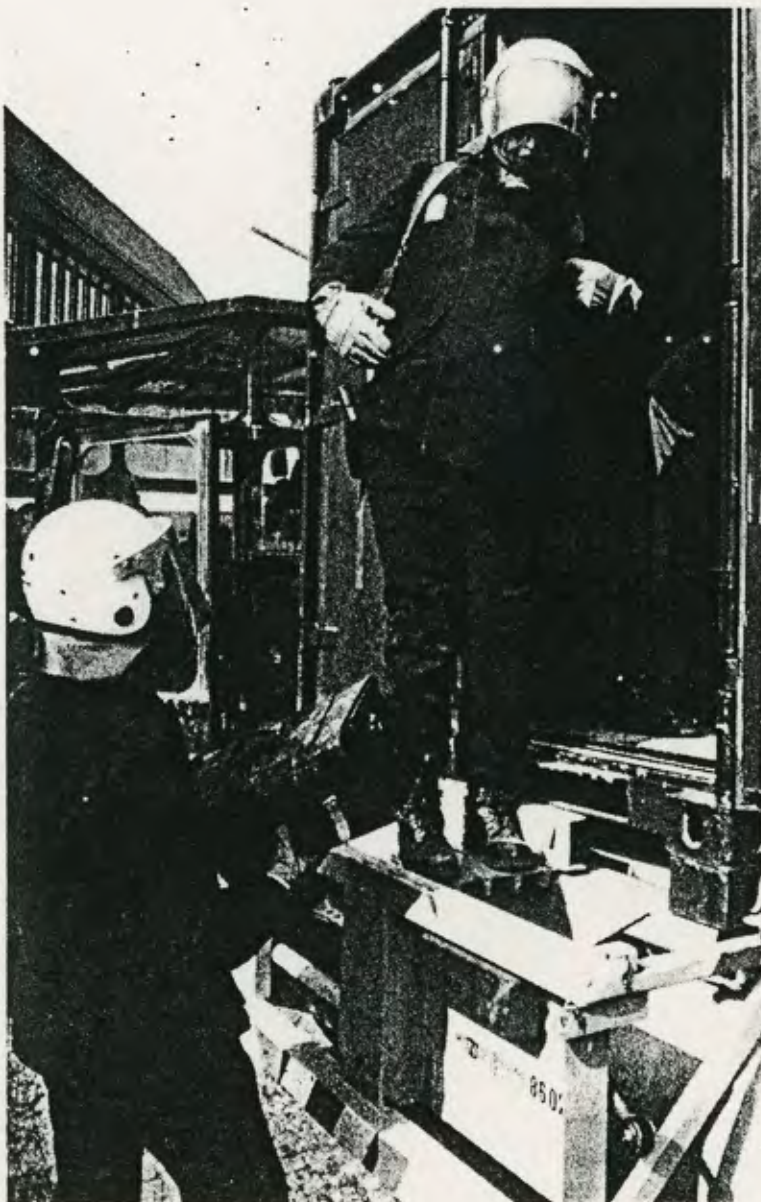

Erik Riensma

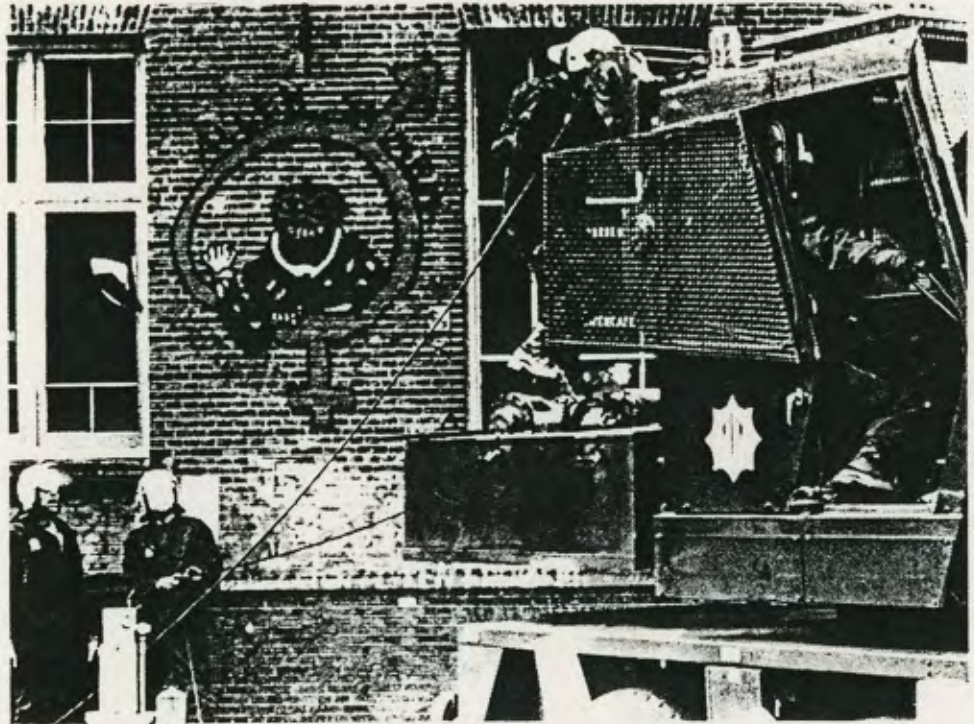
De Brata-groep uit Amsterdam be-
treedt de achterzijde van het Wolters
Noordhoff Complex.

Deze omstanders kiezen partij voor
de politie.

Veendammer biedt spontaan kraan aan

Erik Riensema

De inzet van een 55-tons kraan van het bedrijf Kramer en Klein uit Veendam bij de ontruiming van het WN complex was te danken aan de spontaniteit van eigenaar/machinist Otto Kramer. Nadat de eigen politiekraan, vorige week net gereviseerd, het af liet weten, zat de commandopost van de Mobiele Eenheid eigenlijk met de handen in het haar. Waar haal je op zondagochtend een kraan vandaan die ook nog moet worden ingezet bij een risicovolle ontruiming van een kraakpand?

Lang hoefde de politie niet na te denken. Nadat Radio Noord in een rechtstreeks verslag melding maakte van de defekte politiekraan, bood Otto Kramer spontaan aan naar het Broerplein te komen. En hij was niet ver weg, want hij stond op het punt te beginnen aan een klus bij de nieuwbouw van de Centrale Directie PTT langs het Emmaviaduct in Groningen.

Met de kraan van Kramer en Klein was de Bratra groep in de kortste keren op het dak en kwam de ontruiming in een stroomversnelling.

Hoofddirectie A.F.J. Woltjer bedankte in Veendam kraanmachinist Otto Kramer voor zijn spontane hulp en bood hem enige cadeaus aan.

Bij ontruiming: 139 aanhoudingen

Omstreeks 06.30 uur hedenmorgen is een begin gemaakt met de ontruiming. Het lag in de bedoeling via de bovenzijde van het pand naar binnen te gaan. Gezien de mogelijke aanwezigheid van brandbaar en explosief materiaal zou de verkenners een inspectietocht uitvoeren, voordat de overige ME-ers naar binnen zouden worden gebracht. In het oorspronkelijke plan moest een wijziging worden aangebracht toen bleek dat een katrol van de kraanwagen die de ME-ers op het dak zou brengen, defect was. ME-ers drongen daarop aan de benedenzijde en even later - met behulp van een container en een particuliere kraanwagen - ook aan de bovenzijde het kraakcomplex binnen. Omstreeks 10.40 uur waren de M.E.-ers doorgedrongen tot in het hoekpand Broerstraat-Oude Boteringestraat. In de kelder van dit pand hadden zich 139 krakers verscholen. Zij besloten zich om 10.50 uur over te geven. Zij zijn allen aangehouden als verdacht van vernielingen en openlijke geweldpleging. Een aantal arrestanten is afkomstig uit Duitsland en Italië. Alle arrestanten zullen worden overgebracht naar diverse lokaties (politiebureaus, gevangenissen en huizen van bewaring) in het land.

Voorts zijn vier mensen ingesloten wegens overtreding van art. 443 Strafrecht (overtreding ivm. art. 220 Gemeentewet). Deze vier arrestanten zullen hedenavond nog worden voorgeleid aan de Rechter Commissaris.

Persinformatie, die op zondagmiddag 27 mei om half vier werd verstrekt aan de nieuwsmedia.

De ex-krakers van WNC, thans verblijvende op diverse lokaties in het land, lieten meerdere keren weten dat de Nederlandse wet niet de hunne was. Maar het is deze wet die hen heeft beschermd tegen een ware lynch-partij na hun overgave. Want begrijp goed, het volk was klaar om het recht in eigen hand te nemen. Als er geen politie of ME aanwezig was geweest zouden de krakers slechts verminkt hun 'bolwerk' hebben kunnen verlaten.

Gedeelte uit ingezonden brief, die op 31 mei werd gepubliceerd in het Nieuwsblad van het Noorden.

FOTOVISIE: JAN WILLEM VAN VLIET

Woede en verdriet

'Deze foto van de eigenaar van het vernielde café Forum, Freek de Geus en zijn vriendin is gemaakt op het moment dat de krakers naar buiten kwamen. Op deze foto is - naar mijn mening - goed weergegeven de machteloze woede van Freek en het verdriet dat zijn vriendin heeft om de zinloze vernielingen, die de krakers - die op enkele meters van hen worden afgeschermd door de ME - hebben aangericht.'

Jan Willem van Vliet fotografeert voor het Gronings Stadsblad.

Johan Berrevoets (EFG)

Gesloten bajes weer open

De verouderde gevangenis Noorderschans in Winschoten wuifde vorige week de laatste bajesklant uit, maar gisteren kwam het gebouw onverwacht weer tot leven. Justitie zocht overal in gevangenissen in ons land celruimte om de bijna 150 krakers van het Wolters Noordhoffcomplex in Groningen, die zich gisteren overgaven, te huisvesten. Noorderschans kreeg de opdracht de inmiddels lege cellen weer in te richten om twintig vrouwelijke krakers onderdak te geven. In allerijl werd een aantal bewaarders opgetrommeld en een paar uren later kwamen de krakers, begeleid door agenten van de Mobiele Eenheid.

Per 1 juli gaat Noorderschans officiëel dicht. De bewaarders ontruimden vorige week de cellen, omdat de inventaris vandaag zou worden overgebracht naar gevangenis De Koepel in Arnhem.

Foto Nieuwsblad van het Noorden

Na afloop van de strijd werden de trofeeën onder luid gejuich getoond door de ME aan het samengestroomde publiek, alsof het een voetbalwedstrijd gold. De burgervader dronk na afloop samen met de ME een glaasje champagne op het strijdtoneel. Ik vond het een walgelijke vertoning! Is deze rechtsorde de mijne? Ik vrees van wel...

Gedeelte uit ingezonden brief, die op 1 juni werd gepubliceerd in het Nieuwsblad van het Noorden.

Wat een rotzooi....

Jaap Knigge (EFG)

Jaap Knigge (EFG)

Een oude, roestige koelkast, een winkelwagentje en vele bedspiralen tegen de ramen. Maar vooral... veel troep. De eerste blik in het Wolters Noordhoff-complex, ruim een uur na de ontruiming voerspelt niet veel goeds. In diverse ruimten - die muf ruiken - zijn de vloerplanken weggebroken en overal liggen rollen prikkeldraad. De krakers zijn vertrokken, met achterlating van persoonlijke spullen. Voor zover je daar tenminste van kunt spreken.... De gasmaskers liggen her en der verspreid door de verschillende ruimten, waarvan er vele bezaaid zijn met allerhande 'kraaklectuur' zoals b.v. het inmiddels ter ziele gegane blad Bluf.

Een verdere voortgang in het complex: tientallen lege flessen in dozen, bedspiralen zijn voor ramen getimmerd, verwarmingselementen worden als alternatieve planken gebruikt. Overal liggen glasscherven, rattekeutels of ondefinieerbare puinhopen. Op alle muren zijn 'strijdkreten' geschreven. Het zijn de stille getuigen van het dagelijkse leven van de krakers in het Wolters Noordhoff-complex.

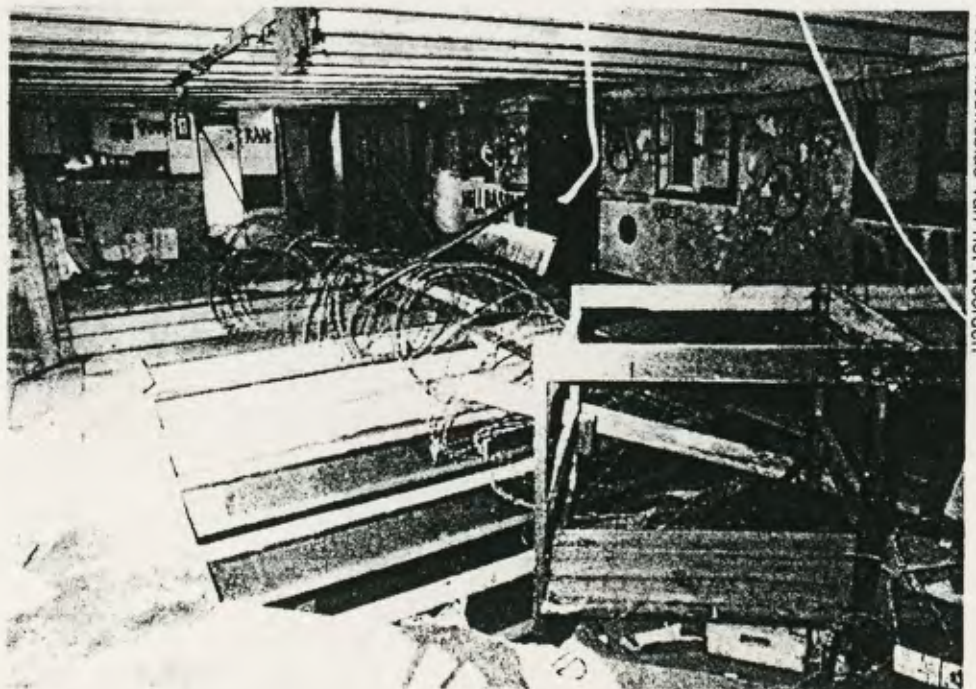

Foto Nieuwsblad van het Noorden

Laatste verblijfplaats van krakers

Foto Nieuwsblad van het Noorden

'Deur dicht voor traangasdampen' staat op de toegang tot een kelder onder het Wolters Noordhoff-complex. In deze 'bunker' verschansten de 139 krakers zich op zaterdag 26 mei na de hevige rellen in de Oude Boteringestraat. Zij brachten er de nacht door. Een tafel met brood en beleg, her en der verspreide matrassen en achtergelaten overalls, gasmakers, slaapzakken, handschoenen en helmen vormen de stille getuigen.

De Explosieven Opruimingsdienst heeft de laatste schuilplaats van de krakers onderzocht op de aanwezigheid van springstoffen. Er werden drie pvc-buizen en drie limonadeblikjes met een 'mogelijk explosieve stof' aangetroffen. De briefje dat aan een plantje was bevestigd was dus toch juist. Het meldde: 'ME, kunnen jullie dit plantje één keer per dag water geven. PS: er zit geen bom in...'

Goede samenwerking tussen pers en ME

Erik Rispensma

Toen in de vroege ochtend van zaterdag 26 mei de Groninger politie haar manschappen formeerde na het krakersoproer in de Oude Boteringestraat, rinkelden ook de telefoons van Nieuwsblad van het Noorden-verslaggevers. Zelfs de beide hoofdredacteurs verlieten de warme sponde. Een vriend van me, wonend in de Oude Boteringe, zette de journalistieke productietrein in werking met een telefoontje. *'Kom maar hierheen, de oorlog is uitgebroken'*. Direct daarop belde hij opnieuw: *'Je kunt beter niet komen, het is gevaarlijk!'*

Dertig uur later was er de apotheose van het beleg van het WNC. De krakers van het kraakcomplex kwamen onverwacht naar buiten, nadat zij al die tijd iedereen in spanning lieten: hoeveel, en vooral wat voor geweld hadden zij nog meer in petto? Al die uren had de Oude Boteringestraat - ik schreef het ook al in mijn krant - iets van Belfast of Londonderry in Noord-Ierland, waar gebarricadeerde huizen en politie- en legereenheden soms het straatbeeld bepalen. Geen gezellig beeld. De politie had uiteindelijk 400 mensen in de omgeving van het complex aan de slag; het Nieuwsblad van het Noorden deed daar niet voor onder door gedurende het weekeinde acht schrijvende journalisten en zes fotografen 'op die klus te zetten'.

Behalve voor de politie werd het afgezette terrein grotendeels toegankelijk verklaard voor de media. Televisieploegen van Veronique, de NOS en Avro's Televisier waren er. Er was zelfs - jammer genoeg onnodig vermomd als heuse nieuwsgangers - een televisieploeg van de politie aanwezig. De regionale omroep Radio Noord (met vier mensen 'live' in de ether) en het lokale

OOG hielden de mensen in Stad en Ommelanden gekluisterd aan hun radio-toestellen. En er waren natuurlijk veel verslaggevers; schrijvers en fotografen van de meeste Nederlandse kranten. Allen met perskaarten om de hals, de nieuwsgierige blikken even strak op het WN-complex gericht als de Mobiele Eenheden.

Zoals de ME-ers lange tijd niet wisten of en wanneer het complex door de overheid ontruimd zou worden, zo wisten de journalisten dit ook niet. 'Voor mij mag het afgelopen zijn', verzuchtte menig ME-er tegen mij in die onzekere uren. ME-ers en journalisten maakten praatjes, journalisten aten mee uit de bakken aangevoerde nasi en haalden op hun beurt af en toe een pakkie sigaretten. Het gaat te ver, want de omstandigheden waren er niet naar, om te zeggen dat het gezellig was. Maar de werksfeer was goed. Blijkbaar waren de agenten er - evenals de overheden - van doordrongen dat een dergelijk ingrijpen van de sterke arm niet gepaard moet gaan met geheimzinnigheid.

Enkele incidenten zullen er wellicht zijn geweest, maar van collega's heb ik na de ontruiming geen kritiek op de houding van de politie gehoord. Een goede zaak, lijkt me. En in ieder geval vermeldenswaard in een gedenkboekje, dat binnen het Groninger korps wordt samengesteld. Aan het verzoek van voorlichter Arjan van de Leur om iets te schrijven, voldeed ik graag. Al was het om, ook namens mijn collega's en de hoofdredactie, tevredenheid te uiten over de goede samenwerking.

Hans Leber,
Verslaggever Nieuwsblad van het Noorden

Protest tegen de ontruiming

In de week na de ontruiming hielden sympathisanten van de krakers meerdere rondgangen, o.a. bij politiebureaus en huizen van bewaking in Groningen en Drenthe.

Na de afloop van de ontruiming werd de volgende verklaring uitgegeven.

Dit weekend is het gekraakte WN complex ontruimd. Zodra op zaterdagochtend de barricades op straat waren opgebouwd, verklaarde Staatsen de oorlog aan de krakers. Ieder als kraker uitzien figuur kon worden opgepakt.

Ook nu, na de ontruiming, blijft deze wetgeving (gemeentewet art. 220) van kracht. De intimidatie, isolatie en kriminalisering van krakers heeft hiermee een 'hoogtepunt' (= dieptepunt) bereikt. Deze houding van de burgemeester en het optreden van de politie hebben weer eens duidelijk gemaakt dat de paden van de democratische rechtsorde erg krom zijn. Zodra je deze paden verlaat krijg je een noodwetgeving over je heen, te gebruiken in 'oorlogstijd', en je wordt behandeld als uitschot.

De schade die door de krakers is aangericht wordt door de politie en burgemeester schandelijk genoemd. 'Dit gaat toch alle perken te buiten'. De schade die onze stad de laatste tien jaar heeft geleden door systematische vernieling door sloop en waanzinnige nieuwbouw prestige projecten staat in geen enkele verhouding tot wat afgelopen weekend is gebeurd. Ook de kosten die de gemeente de afgelopen 4½ jaar heeft gemaakt (schattingen ong. 10 milj, zonder ontruiming) door het WNC voor politie apparaat, juridische procedures, e.d., hadden (door het WNC in ieder geval) nuttiger besteed kunnen worden.

4½ jaar is een groep mensen bezig geweest een totaal onbewoonbaar gemaakt pand weer op te bouwen. Met behulp van wegwerpmateriaal is hier een fantastische woon werkgemeenschap ontstaan. Blijkbaar is het ontplooiën van eigen initiatief in deze rechtsorde niet gewenst.

De steeds luidere roep om 'sociale vernieuwing' en groeiend cultureel besef dringt nu langzaam door tot de gevestigde orde, maar het is een feit dat elke vorm van het opzetten van een nieuwe cultuur, die gedragen wordt door steeds meer mannen, stelselmatig de kop ingedrukt wordt.

Hedenochtend hebben de aanwezigen in het WNC het pand op eigen initiatief verlaten. Dit om een eskalatie met de politie, die aanstalten maakte om traangas naar binnen te schieten, te voorkomen.

Ideëën ontruim je niet!

Kraken gaat door!

Rechercheteam: 'Het moet lukken'

Op maandag 28 mei werd een speciaal Recherche Bijstandsteam (RBT) samengesteld. Dit team onderzoekt de rellen van zaterdagochtend 26 mei en verhoort de meer dan 150 verdachten. Het team bestaat uit plm. 60 rechercheurs uit de regio's Groningen, Friesland en Drente, aangevuld met medewerkers van het CRI uit Den Haag.

Rik Martena is teamleider van het RBT.

'Ik had zondag 27 mei een vrije dag. 's Avonds werd ik opgebeld met de mededeling dat het RBT bij elkaar werd geroepen om zo'n 150 verdachten te verhoren. 'Wat moet dat gaan worden', dacht ik toen. Op dit moment zijn we nog steeds druk bezig. Vooral het achterhalen van de identiteit is een gigantische klus. Toch vordert het onderzoek. Het team is erg gemotiveerd, vooral nu duidelijk is geworden dat artikel 140 Wetboek van Strafrecht van toepassing is: *'Deelnemen aan een organisatie die als doelstelling heeft het plegen van misdrijven'*. We hoeven nu niet ieders rol te bewijzen, het gaat om een collectief daderschap. Justitie staat achter ons, dat is erg plezierig om te weten. Ik ben in ieder geval erg optimistisch gestemd; de andere collega's gelukkig ook. De 'opvang' hier in het korps door de korpsleiding, maar ook door de afdelingen beheer en informatisering is erg goed. Het moet lukken om de daders allemaal voor de rechtbank te brengen.'

In de eerste week van juli staan 135 krakers terecht voor de rechtbank in Groningen.

'Er heerst nu een andere stemming'

Het is donderdagochtend. In de burgemeesterskamer is hoorbaar hoe moeders de resten van het Wolters Noordhoff complex slechten. Een week eerder kon niemand bevroeden welk een gewelddadig weekeinde de stad stond te wachten. De vraag van de verslaggever 'wat er nu anders is in Groningen dan een week geleden' doet hem in lachen uitbarsten. Na een kort moment van nadenken, antwoordt burgemeester Jos Staatsen van Groningen: 'De stemming, dat is het. Er heerst nu een andere stemming. Iedereen voelde dat daar sprake was van een onduidelijke situatie. Een vrijstaat noemden sommigen het wel. Ik ben er vaak op aangesproken. Door mensen die werden bekeurd voor een kapot achterlicht, maar die zagen dat we aan de misstanden in het Wolters Noordhoff complex niets konden doen. En nu - Goddank - is er opgetreden. En met succes. Het oproer in Groningen is bedwongen. Er komt geen nieuwe vrijstaat meer...'

De sloop van het Wolters Noordhoff Complex in volle gang.

